

VOORoudERS EN WAT WE VAN HEN NOG STEEDS MEEDRAGEN

Wanneer we het hebben over onze voorouders, dan bedoelen we de voorouders van wie wij (generatie 1) rechtstreeks afstammen; dit zijn in eerste instantie onze **ouders** nl. vader en moeder (generatie 2).

Onze ouders hebben natuurlijk ook ouders, m.a.w. de vader en de moeder van onze vader en moeder. Zij worden onze **grootouders** genoemd, daarvan hebben we er 4 (generatie 3). Maar onze grootouders hebben uiteraard ook een vader en een moeder en daarvan hebben we er 8; zij worden onze **overgrootouders** genoemd (generatie 4). Deze hebben op hun beurt ook weer ouders; van hen hebben we er 16 en die worden **betovergrootouders** genoemd (generatie 5).

Alvorens we met dit lijstje verdergaan is het best enkele zaken te verduidelijken om beter te kunnen volgen.

Bij het opstellen van een genealogie van enkel de respectievelijke voorouders spreken we van een kwartierstaat, vertrekkende van één persoon die de proband of *probandus* genoemd wordt.

Bij het hiervoorgaande is dus generatie 1 de proband. Elk volgend ouderpaar of generatie wordt een kwartier genoemd. Verklarend zouden we kunnen zeggen dat een kwart 'vier' betekent want elk van die voorouders heeft ook vier voorouders; vandaar dus dat we spreken van een kwartierstaat. We zien ook dat bij elke volgende generatie er een verdubbeling is van het aantal voorouders en elke volgende generatie krijgt ook een andere benaming, door er een ander voorvoegsel aan toe te voegen. We vervolgen nog even ons bovenvermeld lijstje. We waren gekomen tot generatie 5, onze betovergrootouders. Het voorvoegsel 'bet' betekent in dit geval beter of meer.

Generatie 6 omvat 32 voorouders en worden **oudouders** genoemd

Generatie 7 omvat 64 voorouders en worden **oudgrootouders** genoemd

Generatie 8 omvat 128 voorouders en worden **oudovergrootouders** genoemd

Generatie 9 omvat 256 voorouders en worden **oudbetovergrootouders** genoemd

Generatie 10 omvat 512 voorouders en worden **stamouders** genoemd

Generatie 11 omvat 1024 voorouders en worden **stamgrootouders** genoemd

Generatie 12 omvat 2048 voorouders en worden **stamovergrootouders** genoemd

Generatie 13 omvat 4096 voorouders en worden **stambetovergrootouders** genoemd

Generatie 14 omvat 8192 voorouders en worden **stamoudouders** genoemd

Generatie 15 omvat 16384 voorouders en worden **stamoudgrootouders** genoemd

Generatie 16 omvat 32768 voorouders en worden **stamoudovergrootouders** genoemd

Generatie 17 omvat 65536 voorouders en worden **stamoudbetovergrootouders** genoemd

En zo kunnen we nog vele generaties doorgaan, maar dan wordt het echt onoverzichtelijk. Al die volgende generaties krijgen respectievelijk volgende voorvoegsels erbij : edel-, voor-, aarts-, opper-, hoog-. Dit zou ons, in alle varianten, brengen tot generatie 513 en deze voorouders zouden we dan noemen: **Hoogopperaartsvooredelstamoudbetovergrootouders**, maar dit is niet meer te bevatten, laat staan uit te spreken.

Doorgaans rekent men gemiddeld 4 generaties per 100 jaar, dus elke 25 jaar een nieuwer generatie. Onze oudste kerkregisters van doop, huwelijk en overlijden beginnen ten vroegste in de tweede helft van de 16e eeuw, zeg maar rond 1575.

Dit werd bij het Concilie van Trente (1545-1563) zo bepaald, maar eer dat tot in alle uithoeken

van de toenmalige westerse wereld werd ingevoerd, was het al eind 1500 en vandaar dat de parochieregisters van Rumst beginnen vanaf 1590. Wie dus zijn voorouders wil opzoeken, via deze weg, zal niet verder kunnen gaan dan eind 1500. Rekenen we terug met 25 jaar per generatie, dan komen we tussen 1595 en 2020 op 17 generaties en zijn we bij onze **stamoudbetovergrootouders** aanbeland.

Nog vroegere generaties zijn enkel te vinden via notariaten (verkoop van huis of land, erfenissen), lijsten van broederschappen en gilden, volkstellingen, poortersboeken, rekeningen, processen enz. Het overgrote deel van de toenmalige bevolking bezat echter geen eigen huis of land en komt dus niet voor in die notarisakten zodat het verdere opzoekingen van je stamboom bemoeilijkt.

Wanneer we nu in de omgekeerde volgorde vertrekken van onze oudst gekende voorvader/moeder, dan noemen we deze afstamming een filiatie (cfr. *filius* zoon en *filia* dochter). Deze overgrootouder is dan de proband, in tegenstelling tot we, zoals reeds aangehaald, in de andere volgorde zelf opklimmen in de stamboom, dan zijn wij de proband. Een parenteel daarentegen is de volledige afstamming van een bepaalde persoon of ouderpaar, maar dan met al hun nakomelingen.

Hoe zeker zijn we nu van onze afstamming ? In de archieven komen wel eens meer fouten voor, maar het duidelijkste bewijs is het wetenschappelijk genetisch genealogisch onderzoek.

Een interessant onderzoek van de universiteit van Leuven, onder leiding van Prof. Dr. Maarten Larmuseau, was een onderzoek naar voorouders, maar dan specifiek mannelijke of paternale voorouders in rechte lijn, met dezelfde achternaam als de onze, ongeacht de mogelijk veranderde schrijfwijze in de loop der tijden van de achternaam, dit vooral door schrijffouten van ambtenaren en pastoors.

De bedoeling was, door het verzamelen en labo-onderzoek van het DNA van een duizendtal nog levende Vlaamse mannen die een gemeenschappelijke voorvader hadden die leefde tussen 1600 en 1850. Er moesten wel minimum zeven generaties verschil zijn tussen de nog levende en de gemeenschappelijke voorvader.

Het onderzoek was gericht op het vaststellen van de genetische verwantschap via het Y-chromosoom, een stukje DNA dat wordt doorgegeven van vader op zoon. Als twee mannen volgens hun stamboom een gemeenschappelijke voorvader delen, dan wordt dat bevestigd in hun Y-profiel. Als dat, na grondig onderzoek, niet zou kloppen, zou de juridische stamboom niet overeenstemmen met de biologische en dan is er sprake van ergens een onecht kind, een zogenaamd koekoekskind.

Vroeger dacht men dat er ongeveer tien procent onechte kinderen waren, maar deze mythe werd door dit onderzoek ontkracht. In werkelijkheid is het niet meer dan een tot twee procent.

Een nieuw project door hetzelfde team van de KU Leuven betreft de afstamming in moederlijke lijn. Onze familiegeschiedenis wordt ook gevormd door onze voormoeders. De moederlijke of maternale stamlijn is interessant voor genetisch onderzoek via het mitochondriaal DNA. Dit Mito-DNA wordt enkel via de moeder, en dus uitsluitend in moederlijn overgeërfd. Het is trouwens in tegenstelling tot de paternale lijn een honderd procent onbetwistbare afstamming.

Wetenschappers zijn op zoek naar verre moederlijke of maternale verwanten om hun Mito-

DNA met elkaar te vergelijken. Bovendien kan via deze analyse de migratieroute der volkeren tot wel 200.00 jaar terug bepaald worden.

Nog steeds gebeuren er nieuwe ontdekkingen door o.a. archeologische opgravingen of vondsten die de huidige migratietheorie soms op losse schroeven zetten.

Bronnen: Wikipedia en meerdere persberichten

Werner De Winter